

Dokumenttyp Rutin	Ansvarig verksamhet Smittskydd Värmland	Version 4	Antal sidor 4
Dokumentägare Ann-Mari Gustavsson Hygijensjukvård	Fastställare Anna Skogstam Bitr smittskyddsläkare	Giltig fr.o.m. 2019-08-30	Giltig t.o.m. 2021-08-29

Farligt avfall

Gäller för: Hälso- och sjukvård

Farligt avfall skärande/stickande

Skärande och stickande avfall ska samlas upp i typgodkänd gul behållare (kanylburk) som skyddar mot skär- och sticksador. De finns i olika storlekar från 0,3 l till 11 l beroende på upphandlad produkt.

Kanylburk ska vara märkt med gul etikett med vit symbol samt texten "Farligt avfall skärande/stickande/smutförande" och "UN 3291". (Se bild nästa sida.)

Allt skärande/stickande betraktas som smutförande om det inte har autoklaverats.

Med skärande/stickande avfall avses

- agraffer
- akupunktur nålar
- ampiner
- injektionsnålar
- kanyler
- kanyler med skyddshylsa, s.k. säkerhetshållare
- knivblad
- lancetter
- rakblad
- skalpeller
- suturnålar
- troakar
- tömda brytampuller av glas
- tömda sprutor med fast kanyl
- "urinstråt" – överföringskanyl för urin, kan även kastas i smutförande avfall
- vingnålar.

Skyddshylsa får aldrig sättas tillbaka över kanyl och nål enligt AFS 2012:7!

Praktisk hantering

- Även om föremålen består till stor del av plast hanteras de som skärande/stickande.
- Skärande/stickande föremål får inte läggas i behållare för smittförande avfall då dessa behållare inte är punktionssäkra. Undantag är större skärande/stickande föremål som inte får plats i kanylburk. Dessa läggs i behållare för smittförande avfall, väl emballerat.
- Avsändaren ska på förpackningen ange vårdinrättning och enhetens namn samt datum.
- Burken ska fyllas till maximalt 2/3 av volymen.
- Skärande/stickande avfall kan förvaras i rumstemperatur tills dess att behållaren är fylld, dock ej längre än tre år.
- Kanylburkarna hämtas av Transport.

Hantering inom hemsjukvården

- Personal inom hemsjukvården ska ha med sig typgodkänd förpackning för att samla in skärande/stickande/smittförande avfall. En förpackning får användas till flera patienter om den återförs till den ordinarie arbetsplatsen samma dag som den har använts.
- Om förpackningen används till en enstaka patient kan den förvaras hos patienten till dess att den har fyllts enligt instruktion. Sedan ska den återföras till den ordinarie arbetsplatsen.

Farligt avfall; smittförande

Smittförande avfall är avfall som bedöms medföra en större smittrisk än hushållsavfall och som kan utgöra en fara för människors hälsa eller säkerhet genom att orsaka infektioner.

Smittförande avfall ska samlas i slagtåliga och fukttäta gula behållare. De finns i storlekar från 25 l till 50 l beroende upphandlad produkt.

Behållare för smittförande avfall ska vara märkt med gul etikett med vit symbol samt texten "Farligt avfall. Smittförande." och "UN 3291".

Med smittförande avfall avses

- **kraftigt** nedblodat/förorenat avfall/kroppsvätskor från patient
- avfall från patient med Creutzfeldt-Jakobs sjukdom, som har kommit i kontakt med likvor
- dränage från till exempel buk, sår, pleura om man inte har en knivtillsats i spoldesinfektorn
- använda blododlingsflaskor
- blodprovsvör (kan mellanlagras i plastdunk)
- smittförande material från laboratorium
- "urinstråt" – överföringskanyl för urin, kan även kastas i skärande/stickande avfall.

Praktisk hantering

- Skärande/stickande föremål får inte läggas i behållare för smittförande.
- Ett **undantag** är att större skärande/stickande föremål som inte får plats i kanylburk läggs i behållare för smittförande avfall, väl emballerat till exempel med ett underlägg.
- Avsändaren ska på behållaren ange vårdinrättning och enhetens namn.
- Behållaren ska fyllas till maximalt ca 10 cm från kanten.
- Smittförande avfall får ej läggas i sopsug/transportrör eller komprimeras.
- Smittförande avfall ska hämtas dagligen.
- De enheter som lämnar smittförande avfall direkt till transportör (till exempel lab-bil) ska fylla i en godsdeklaration som ska medfölja transporten.
- Smittförande avfall som värmedesinfekterats (autoklaveras) hanteras som konventionellt (vanligt) avfall.
- Smittförande avfall hämtas av Transport.

Farligt avfall; läkemedel med bestående toxisk effekt

I denna rutin beskrivs enbart hanteringen av avfall i samband med antibiotika, som går in under benämningen "läkemedel med bestående toxisk effekt".

Avfallet ska samlas i slagtåliga och fukttäta gula behållare. De finns i storlekar från 25 l till 50 l beroende på upphandlad produkt.

Behållare för läkemedelsavfall ska vara märkt med gul etikett med vit symbol samt texten "Farligt avfall. Läkemedelsavfall. (Det kan även stå Cytostatika)" och "UN 3249" eller "UN 1851".

Avfall efter hantering av antibiotika som inkluderas

- Tömnda antibiotikaflaskor
- Sprutor
- Överföringskanyler
- Infusionsaggregat
- Underlägg
- Handskar

Praktisk hantering

- Släng avfallet i plastpåse som sedan försluts och placeras i behållaren för farligt avfall.
- Skärande/stickande hanteras enligt rutin – "Farligt avfall. Skärande, stickande, smittförande".
- Avsändaren ska på behållaren ange vårdinrättning och enhetens namn.
- Behållaren ska fyllas till maximalt ca 10 cm från kanten.
- Läkemedelsavfall får ej läggas i sopsug/transportrör eller komprimeras.
- Läkemedelsavfall hämtas av Transport.

Övriga läkemedelsrester

Övriga kvarblivna och icke tömda läkemedelsrester hanteras enligt "Lathund för avfallssortering" samt "Hantering av läkemedelsavfall". För vidare information om denna hantering, kontakta miljöenheten respektive sjukhusapoteket.

Farligt avfall; biologiskt avfall

Biologiskt avfall medför i normalfallet inga smittrisker utan hanteras separat av etiska skäl. Detta innebär att visst biologiskt avfall som inte kan väcka anstöt hos utomstående kan hanteras som vanligt avfall.

Biologiskt avfall ska samlas i slagtåliga och lufttäta svarta behållare.

Behållare för biologiskt avfall ska vara märkt med gul etikett med svart text ”Biologiskt avfall”

Svarta behållare för biologiskt avfall tillhandahålls av Transport.

Med biologiskt avfall avses

- identifierbara vävnader och organ
- kasserade anatomiska preparat, till exempel cytolog- och patologiska preparat.

Praktisk hantering

- Behållare för biologiskt avfall beställs från Transport.
- Lägg avfallet i svart plastpåse.
- Förvara biologiskt material i kylt utrymme.
- Det kan förvaras i rumstemperatur högst ett dygn.
- Vid förvaring upp till fem dygn ska avfallet förvaras i kyl i högst +8 °C. Vid längre förvaring bör det frysas.

Regelverk

- SOSFS 2005:26: Föreskrifter och allmänna råd om hantering av smittförande avfall från hälso- och sjukvården.
- SFS 2001:1063: Avfallsförordningen.
- Myndigheten för Samhällsskydd och Beredskap: ADR-S – Föreskrifter om transport av farligt gods på väg.
- AFS 2005:5: Cytostatika och andra läkemedel med bestående toxisk effekt
- AFS 2005:1 och AFS 2012:7 Mikrobiologiska arbetsmiljörisker – smitta, toxinpåverkan, överkänslighet.
- SOSFS 2001:8: Socialstyrelsens allmänna råd om försiktighetsmått vid hantering och märkning av sådant biologiskt avfall som kan medföra olägenhet för människors hälsa enligt miljöbalken.

Se mer information om [städ, bygg, rengöring, tvätt och avfall](#) på Smittskydd Värmlands webbplats.

Dokumentet är utarbetat av: Ann-Mari Gustavsson